

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege privind cooperarea autorităților publice române cu Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (EUROPOL)

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Înființarea Oficiului European de Poliție (Europol) a fost stabilită prin Tratatul privind Uniunea Europeană din 7 februarie 1992 și reglementată prin *Convenția în temeiul articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană privind înființarea Oficiului European de Poliție* (Convenția Europol).

Pentru simplificarea și îmbunătățirea cadrului legal al Europol, Convenția Europol a fost înlocuită cu *Decizia 2009/371/JAI a Consiliului din 6 aprilie 2009 privind înființarea Oficiului European de Poliție (Europol)*, prin care Europol este înființată ca entitate a Uniunii Europene finanțată de la bugetul general al Uniunii, succesoare legală a Europol înființat prin Convenția Europol.

Obiectivul Europol este de a consolida activitatea autorităților competente ale statelor membre și cooperarea reciprocă a acestora în vederea prevenirii și a combaterii criminalității organizate, a terorismului și a altor forme grave de criminalitate care afectează două sau mai multe state membre.

„Programul de la Stockholm – o Europă deschisă și sigură în serviciul cetățenilor și pentru protecția acestora”, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria C nr.115 din 4 mai 2010, stabilește că este necesar ca Europol să evolueze și să devină un centru pentru schimbul de informații între autoritățile care asigură respectarea aplicării legii din statele membre, un furnizor de servicii și o platformă pentru serviciile de respectare a aplicării legii.

Pentru îndeplinirea obiectivului stabilit prin Programul de la Stockholm a fost adoptat *Regulamentul (UE) nr.794/2016 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 mai 2016 privind Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol) și de înlocuire și de abrogare a Deciziilor 2009/371/JAI, 2009/934/JAI, 2009/935/JAI, 2009/936/JAI și 2009/968/JAI ale Consiliului*, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr.135 din 24 mai 2016, denumit în continuare Regulamentul Europol. Regulamentul Europol se aplică începând cu data de 1 mai 2017.

Regulamentul Europol a fost adoptat în considerarea prevederilor articolului 88 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) care prevede că Europol trebuie să facă obiectul unui regulament adoptat în conformitate cu procedura legislativă ordinară și care prevede, de asemenea, instituirea procedurii de control a activităților Europol de către Parlamentul European, la care parlamentele naționale sunt asociate.

Europol, astfel cum este instituit prin Regulamentul Europol, înlocuiește și succede Europol, astfel cum a fost instituit prin Decizia 2009/371/JAI, fiind succesorul legal în toate contractele acestuia, inclusiv contractele de muncă,

obligățiile asumate și bunurile dobândite.

Sub aspect operativ, se intenționează ca Europol să fie un centru pentru schimbul de informații în Uniune. Astfel, informațiile colectate, stocate, prelucrate, analizate și schimbate de către Europol vor include date operative în materie penală, referitoare la informații cu privire la criminalitate sau la activitățile infracționale care se încadrează în domeniul de aplicare al obiectivelor Europol, obținute cu scopul de a stabili dacă au fost săvârșite acte infracționale concrete sau dacă asemenea acte ar putea fi săvârșite în viitor. Deoarece rețelele infracționale și teroriste la scară largă reprezintă o amenințare semnificativă la adresa securității interne a Uniunii, precum și a siguranței și bunăstării cetățenilor săi, este necesar ca autoritățile naționale de aplicare a legii să coopereze din ce în ce mai strâns cu omologii din alte state membre. În acest context, se are în vedere furnizarea către Europol a mijloacelor necesare pentru a susține în mai mare măsură statele membre în prevenirea criminalității, efectuarea de analize și desfășurarea de anchete în întreaga Uniune.

Trebuie menționat și faptul că prin Regulamentul Europol sunt aduse o serie de modificări ale modului de organizare a activității Europol. Astfel, Regulamentul Europol nu mai operează cu noțiunea de *sistem informațional Europol* și se desființează *organismul comun de supraveghere*, atribuțiile acestuia legate de monitorizarea și asigurarea aplicării dispozițiilor referitoare la protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal fiind preluate de către Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor.

Tot în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal, prin Regulamentul Europol se instituie un *Consiliu de cooperare* cu rol consultativ, alcătuit din câte un reprezentant al autorităților naționale de supraveghere din fiecare stat membru și un reprezentant al Autorității Europene pentru Protecția Datelor. Printre atribuțiile Consiliului de cooperare se numără discutarea politicii generale și strategiei supravegherii Europol din punct de vedere al protecției datelor și permisibilității transferului, extragerii și oricărei comunicări de date cu caracter personal efectuate de statele membre către Europol, precum și examinarea dificultăților de interpretare sau de aplicare a Regulamentului Europol.

În domeniul schimbului de informații, Regulamentul Europol prevede obligații clare pentru statele membre de a furniza Europol datele necesare în scopul îndeplinirii obiectivelor sale. Aceste obligații sunt însoțite de o atribuire clară a responsabilităților legate de acuratețea datelor, de actualizarea datelor transferate către Europol și de legalitatea unor astfel de transferuri de date.

Totodată, se stabilește că Europol răspunde de acuratețea datelor și de actualizarea datelor puse la dispoziție de alți furnizori de date sau care reies din analizele proprii ale Europol. Tot Europol îi revine obligația să se asigure că datele sunt adecvate, relevante, neexcesive în raport cu scopul în care sunt prelucrate, că sunt păstrate fără a se depăși timpul necesar în acest scop și că sunt prelucrate în mod legal, astfel încât să fie asigurată securitatea corespunzătoare a datelor cu caracter personal și confidențialitatea prelucrării datelor.

În vederea respectării dreptului de proprietate asupra datelor și a protecției datelor cu caracter personal, statele membre, organismele Uniunii, țările terțe și organizațiile internaționale care transferă date către Europol stabilesc scopul sau scopurile în care Europol poate prelucra datele respective. Mai mult, statele membre pot să stabilească, atunci când consideră necesar, restricții privind accesul la datele transferate Europol.

	<p>În condițiile în care în domeniul cooperării în materie de aplicare a legii se prelucrează date cu caracter personal care se referă la diferite categorii de persoane vizate, Europol trebuie să facă distincții cât mai clare posibil între acestea. Spre exemplu, datele cu caracter personal privind victimele, martorii, persoanele care dețin informații relevante sau minorii trebuie să fie protejate în mod special. Totodată, prelucrarea datelor sensibile trebuie realizată doar dacă datele respective completează alte date cu caracter personal deja prelucrate de Europol.</p> <p>Ținând seama de dreptul fundamental la protecția datelor cu caracter personal, în cuprinsul Regulamentului Europol sunt stabilite măsurile necesare astfel încât Europol să nu stocheze date cu caracter personal pentru mai mult timp decât este necesar pentru îndeplinirea atribuțiilor sale.</p> <p>În condițiile în care Europol poate extrage și prelucra în mod direct informații, inclusiv date cu caracter personal, din surse aflate la dispoziția publicului, inclusiv internetul și datele publice, Regulamentul Europol stabilește condițiile în care orice persoană vizată are dreptul, la intervale rezonabile, de a obține informații prin care să i se aducă la cunoștință dacă Europol prelucrează sau nu prelucrează date cu caracter personal care o privesc.</p> <p>Potrivit Regulamentului Europol, orice persoană care a suferit un prejudiciu ca urmare a unei operațiuni ilegale de prelucrare a datelor are dreptul de a primi despăgubiri, fie de la Europol, în conformitate cu prevederile articolului 340 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, fie de la statul membru unde s-a produs evenimentul care a generat prejudiciul, în conformitate cu dreptul său intern.</p> <p>În prezent, regimul juridic aplicabil activității de cooperare dintre autoritățile publice române și Europol este stabilit de <i>Legea nr.55/2012 privind cooperarea României cu Oficiul European de Poliție (Europol)</i>.</p> <p>Întrucât prin intrarea în vigoare a Regulamentului urmează a se aduce modificări substanțiale ca număr și natură, din motive de claritate, dar și pentru asigurarea cadrului juridic de cooperare cu Europol în condițiile evoluției cadrului legal la nivelul Uniunii Europene în domeniul de referință, prevederile legislației române trebuie corelate cu cele de la nivelul Uniunii Europene, fapt pentru care Legea nr.55/2012 trebuie abrogată și înlocuită cu un nou act normativ de același nivel.</p>
<p>2. Schimbări preconizate</p>	<p>Prin prezentul proiect de act normativ se propune crearea cadrului juridic necesar cooperării autorităților publice române cu Europol în contextul aplicării Regulamentului Europol, fiind abordate în principal următoarele aspecte:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definirea termenilor și expresiilor utilizate în cuprinsul proiectului de act normativ, în concordanță cu dispozițiile Regulamentului Europol; 2. Asistența Europol cu privire la anchetele penale, care să se materializeze fie prin participarea personalului Europol în cadrul echipelor comune de anchetă constituite în condițiile Legii nr.302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, fie prin analizarea cu prioritate a solicitărilor Europol privind inițierea, derularea și coordonarea de anchete penale de către autoritățile române competente; 3. Stabilirea canalelor de cooperare cu Europol, prin desemnarea Unității Naționale Europol din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române - Centrul de cooperare polițienească internațională în calitate de organism de

legătură dintre Europol și autoritățile române și prin stabilirea cadrului general privind trimiterea ofițerilor de legătură la Europol.

În cuprinsul proiectului de act normativ sunt prevăzute o serie de atribuții principale în sarcina Unității Naționale Europol, ținând seama de rolul pe care Regulamentul Europol îl rezervă organismelor de legătură.

Totodată, pentru a asigura un schimb de informații continuu și eficace între Europol și autoritățile naționale, dar și pentru a facilita cooperarea dintre acestea, se stabilește ca ofițerii de legătură la Europol să fie trimiși în misiune permanentă în străinătate, în funcții asimilate atașatorilor de afaceri interne;

4. Schimbul de informații cu Europol, care urmează a fi realizat de Unitatea Națională Europol și autoritățile române competente. Astfel, se are în vedere ca, la momentul furnizării de date și informații, autoritățile române să stabilească scopul sau scopurile în care acestea pot să fie prelucrate de Europol și să verifice dacă datele ce se transmit sunt adecvate, relevante și limitate la ceea ce este necesar, în raport cu scopurile respective. Totodată, ori de câte ori este posibil anterior momentului furnizării, autoritățile române vor evalua fiabilitatea sursei și acuratețea datelor și informațiilor care se transmit către Europol.

Un alt aspect esențial legat de schimbul de informații cu Europol este că la momentul furnizării datelor și informațiilor către Europol, Unitatea Națională Europol sau autoritățile române competente pot indica și anumite restricții, atunci când constată că posibilitatea utilizării datelor și informațiilor în cadrul unui proces penal sau posibilitatea furnizării acestora către alte entități ar putea să contravină unor interese esențiale ale României, să pună în pericol reușita unei anchete în curs sau să pună în pericol siguranța unei persoane.

5. Cooperarea cu statele membre, țările terțe sau organizațiile internaționale prin canalul EUROPOL, care se va realiza de către Unitatea Națională Europol și autoritățile române competente prin intermediul unor schimburi de informații bilaterale, potrivit legislației din domeniul cooperării polițienești și judiciare internaționale.

6. Protecția datelor cu caracter personal în cadrul cooperării cu EUROPOL, unde se au în vedere următoarele:

- *drepturile persoanei vizate* – în temeiul art.36 alin.(1) din Regulamentul Europol, orice persoană vizată poate depune o cerere de acces sau, în temeiul art. 37 alin. (1) sau (2), o cerere de intervenție adresată Europol, la orice unitate din cadrul Poliției Române. Urmează ca unitatea de poliție respectivă să o transmită în termen de 5 zile Centrului de cooperare polițienească internațională, denumit în continuare CCPI, din cadrul Inspectoratului Generale al Poliției Române. La rândul său, CCPI va transmite cererea către Europol, fără întârziere și, în orice situație, în termen de o lună de la înregistrarea acesteia la unitatea de poliție la care a fost depusă;

- *securitatea și calitatea datelor cu caracter personal* – Inspectoratul General al Poliției Române elaborează planul de securitate, cu sprijinul celorlalte autorități române competente, astfel încât să se asigure că necesitățile în materie de securitate a datelor cu caracter personal sunt identificate și luate în considerare în cadrul tuturor mecanismelor de cooperare dintre Unitatea Națională Europol sau autoritățile române competente și Europol. Unitatea Națională Europol și autoritățile române competente răspund pentru exactitatea și actualitatea datelor și informațiilor pe care le furnizează către Europol, precum și pentru legalitatea transferurilor de date și informații către Europol pe care le realizează;

- *prelucrarea categoriilor speciale de date cu caracter personal* –

	<p>prevederile proiectului de act normativ au în vedere situațiile în care este permisă furnizarea de date și informații care vizează <i>victimele unei infracțiuni, martorii sau alte persoane care pot furniza informații privind infracțiunile</i> sau care vizează persoanele care nu au împlinit vârsta de 18 ani, însă doar dacă acest lucru este strict necesar și proporțional pentru prevenirea sau combaterea infracțiunilor de competența Europol. Totodată, se prevede că este interzisă furnizarea datelor cu caracter personal care dezvăluie originea rasială sau etnică, opiniile politice, convingerile religioase sau filosofice sau apartenența sindicală și prelucrarea datelor genetice sau a datelor privind sănătatea sau viața sexuală a unei persoane, exceptând situațiile în care acest lucru este strict necesar și proporțional pentru prevenirea sau combaterea infracțiunilor de competența Europol și dacă datele respective completează alte date cu caracter personal prelucrate de Europol;</p> <p>- în sensul prevederilor art. 42 din Regulamentul Europol se desemnează Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal ca <i>autoritate națională de supraveghere</i>. Din cadrul acestei instituții se va desemna un reprezentant în cadrul Consiliului de cooperare prevăzut de art. 45 din Regulamentul Europol.</p> <p>7. Asigurarea financiară, stabilindu-se că sumele necesare pentru asigurarea cheltuielilor determinate de cooperarea autorităților române cu Europol se suportă de la bugetul de stat.</p>
3. Alte informații	

Secțiunea a 3-a
Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2¹. Impactul asupra sarcinilor administrative	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2². Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Impactul social	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Impactul asupra mediului	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Alte informații	

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- mii lei -						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
	2017	2018	2019	2020	2021	
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus din care: <i>a) buget de stat, din acesta:</i> (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit <i>b) bugete locale:</i> (i) impozit pe profit <i>c) bugetul asigurărilor sociale de stat:</i> (i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus din care: <i>a) buget de stat, din acesta:</i> (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii <i>b) bugete locale:</i> (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii <i>c) bugetul asigurărilor sociale de stat :</i> (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații	Cheltuielile legate de cooperarea cu Europol și de punerea în aplicare a Regulamentului Europol se vor asigura, ca și până în acum, de la bugetul de stat, fiind prevăzute anual în bugetul Ministerului Afacerilor Interne și în cel al Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal.					

Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

<p>1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.</p>	<p>Se abrogă Legea nr.55/2012 privind cooperarea României cu Oficiul European de Poliție (Europol).</p>
<p>1¹. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice</p>	<p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare</p>	<p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare</p>	<p>Proiectul de lege creează cadrul necesar pentru aplicarea <i>Regulamentului (UE) nr.794/2016 al Parlamentului European și al Consiliului privind Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol) și de înlocuire și de abrogare a Deciziilor 2009/371/JAI, 2009/934/JAI, 2009/935/JAI, 2009/936/JAI și 2009/968/JAI ale Consiliului</i>, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr.135 din 24 mai 2016.</p>
<p>4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene</p>	<p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente</p>	<p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>6. Alte informații</p>	

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

<p>1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate</p>	<p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ</p>	<p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația</p>	<p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>

în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul se transmite pentru aviz Consiliului Legislativ.
6. Alte informații	
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Proiectul de act normativ prezentat a fost elaborat cu respectarea prevederilor Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare, fiind afișat pe pagina de internet a Ministerului Afacerilor Interne la data de _____.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Alte informații	
Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Proiectul nu prevede înființarea de noi instituții. Aplicarea prevederilor acestuia urmează a se realiza de către instituțiile cărora le revin și în prezent atribuții potrivit Legii nr.55/2012.
2. Alte informații	

În forma prezentată, proiectul de *Lege privind cooperarea autorităților publice române cu Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (EUROPOL)* a fost înțeles de toate instituțiile interesate.

MINISTRUL AFACERILOR INTERNE

CARMEN DANIELA DAN

AVIZĂM FAVORABIL

**DIRECTORUL SERVICIULUI ROMÂN DE
INFORMAȚII**

**VICEPRIM-MINISTRU,
MINISTRUL MEDIULUI**

EDUARD RAUL HELLVIG

GRAȚIELA-LEOCADIA GAVRILESCU

**PREȘEDINTELE OFICIULUI NAȚIONAL
DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A
SPĂLĂRII BANILOR**

**PREȘEDINTELE AUTORITĂȚII
NAȚIONALE DE SUPRAVEGHERE A
PRELUCRĂRII DATELOR CU CARACTER
PERSONAL**

NECULAE PLĂIAȘU

ANCUȚA GIANINA OPRE

**MINISTRUL AFACERILOR
EXTERNE**

**MINISTRUL DELEGAT PENTRU
AFACERI EUROPENE**

TEODOR-VIOREL MELEȘCANU

ANA BIRCHALL

MINISTRUL FINANȚELOR PUBLICE

MINISTRUL JUSTIȚIEI

VIOREL ȘTEFAN

TUDOREL TOADER